

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchényi-utca SIMON-ház Kuna József ut kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

előzetési pénzek és a kiadás körüli pauszok valamint a lap szelemi részét illető minden körülmények ideintéendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert kizetők fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen, Hétfő, Szeptember 17.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy órára	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopettisor egyszeri beiktatásért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólár 4 hasábsopettisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglalt újdonság sora 50 krajczár.

182. szám.

Negyven év múlva.

(T.) „Kossuth Lajos azt üzenté, megfogyott a regementje, ha még egyszer azt üzeni, mindnyájunknak el kell menni.“ Ez a dal járta 1849-ben és feldobogott rá a magyar szív, amint hogy feldobogna most is, ha olyan viszonyok járnának a „bécsi burg“ reánk küldené Jelasicot, meg Kricsanint. Ha annak a háromszázezer magyar honvédnek, melynek legfőbb hadura a koronás magyar király, a „bécsi burg“ ellen kellene küzdenie. Hanem mikor a „bécsi burg“-ban az a magyar király lakik, aki Strossmayer, az egykori Jelasicok“ nemzetének magyar-államelenes tagja a királyi szó vasveszejével földig sújtja, mikor a „bécsi burg“ urának királyfia Magyarországot „imádott hazájának“ jelenti ki s a magyar irókkal egy tából eszi a csereznyét. Mikor a magyar király Európa élére állított politikájának harcmezéjén minden ízében magyar politikát folytat, s Magyarország jövőjének legbiztosabb zálogát az ő kezében látjuk letéve: bár mennyire lelkesítsen is a 48—49-iki di-cső harcok emlékezete, s ama korszak lobogójára elmoshatlan lángbetűkkel irt nagy név: „Tempora mutantur et nos mutantur in illis.“ Éljen a magyar király!

Csak is fájdalommal tölti el keblünk-et ama áthidalatlan úr szemlélése, mely a legnagyobb és a legelső magyar ember közt táng, s amely irt nem hidalhat át egyéb, csak a halálkeze. Pedig ha volt vala magasztos ünnepe e nemzet-nek nem képzhetni magasztosabbat, mintha Kossuth Lajos, a magyar törté-nelem ez óriása, megtudná hajtani büszke fejét ama nagy király előtt, melyet nem szült még a Habsburg-Lotharingenek családfája, s ki Szent István óta uralkodott királyaink elsői közt foglal helyet. Olvassa el Kossuth Lajos saját pártjának

organumát és meggyőződhetik, hogy így gondolkodik az is.

Hát ne bántsza az a Kossuth Lajos még mindig engesztelhetlen sértett lelkét, ha a magyar nemzethez irt ama üzenete, hogy a „bécsi burg“ ellen foglaljon állást, ma már hatástalanul hangzik el, s az 1848—9-iki hősök itthon élő tagjainak nagy többsége őszinte ragaszkodással teszi kardját ama király lábai elé, ki a Kossuth Lajos által tervezett új Magyarországot, a világtörténelemnek, mint megvalósított ideát adja át.

Ne bántsza az a Kossuth Lajos még mindig engesztelhetlen sértett lelkét, ha ez a nóta: „Kossuth Lajos azt üzenté megfogyott a regementje“, — ma már nem azt a hatást idézi elő, mint a nemzetet egy új korszakra ébresztő 48—9-iki napsugár, hanem a visszaemlékezés édes lágymeleg ősi napjának bársnyos simogatása, mely ha bár jól esik a szívnek, melyet érint, de a hamvat, melyből az új magyar haza Phönixre már kiemelkedett, nem serkentheti újabb lángolásra.

A mérsékelt ellenzék tépett lobogója sem arra való, hogy sas szárnyak csatogtatása helyett, tyúk kotkodácsolással állítsa talpra Petőfinek egykori fiatalágát, de ma már öregségét, mely a király iránti hűség hagyományos magyar erényében neveli gyermekeit, az újabb fiatalágot. Ha megfogyott a függetlenségi párt regimentje, hát hiába oda a mérsékelt pórtartalékosok rokkant hadának tollas tamberás veterán zászlóalja, mert bizony a „burg“ ellenes lobogóskor 1888-ban, diadalmat nem biztosít, ha bár megválasztának is Kaas Ivort, s ha bár Kaas Ivor egész csapatával áttérne is a multak emlékekuek tiszteletreméltó őrseregéhez.

A confiskált Obzor. Zágrábban a hirhedt „Obzor“ Strossmayer püspök lapját szombaton confiskálták, Pecsnyak Ferenc szerkesztőt, ki különben nyomdai munkás, elfogták. A con-

fiskálás belovári esetről szóló cikk miatt történt, melyben az állítatik, hogy a király rosz tanácsadói idézték elő a már világszerte ismert jelenetet, félrevezetvén az uralkodót. A szlávok — folytatja az „Obzor“ — szerezik Oroszországot és mindig is fogják szeretni, ép úgy mint a bajorok és szászok Németországot és minél inkább elnyomják a szlávok ezen érzületét, annál roszszabb lesz, mert kényszerítik őket a titkolózásra, melynek vége utóbb is az lesz, hogy érzületük elementaris erővel fog kitörni.

Tisza Kálmán miniszterelnök, szombaton reggel 7 órakor Gödöllőre ment s ott 9 óra körül felsőge által fogadtatott. Csaknem két óra hosszáig tanácskozott a király a miniszterelnökkel, a ki a többi közt a közoktatás ügyi tárcza betöltése tárgyában is előterjesztéseket tett a királynak. Tisza Kálmán délután 12 órakor visszatért Budapestre.

Külföld.

A francia kamarai tárgyalások megnyitottak tekinthetők a kamara pénzügyi bizottsága tárgyalásainak megkezdésével, a mi szeptember 12-én történt. E bizottság többsége opportunista. A bizottság azonnal hozzáfogott a költségvetés megvitatásához és mint hirtik, majdnem egészen újra átdolgozta a kormány javaslatát, melynek adóügyi terveit is az erre kiküldött külön bizottság előreláthatólag szintén nagyon megrostálja. Egy általában a Floquet kormány napjai megszámlálva látszanak. Igen feltűnő, hogy Carnot elnök, mostani körútja alkalmával sehol sem említé az alkotmány revízióját, hanem csak általában a köztársasági pártok egyetértését hangoztatta. A radikális körökben attól tartanak, hogy Carnot elejti a Floquet kormányt és oly miniszteriumot alkot, mely az egységes szenatusi többségre támaszkodva, a kamara baloldala ellen reagál és az általános választásokat a jövő év végére hagyja, mikor az összes conservativ erőket és befolyásokat érvényesítené.

A német császár találkozása a köztársasági elnökkel. A „New-York Herald“ következőket írja Carnotnak a német császárral való találkozásáról: A köztársasági elnöknek, Vilmos császárral való találkozására vonatkozó híreket, egy a berlini sajtó, mint a

német nép csak mosolylyal fogadja. — Nem mintha a németek nem akarnák e találkozást vagy mintha Vilmos császár annak elensége volna. Ellenkezőleg, úgy hiszik, hogy Carnot elnököt sokkal barátságosabban fogadják, mint annak idejéu a czárt, jó lehet ezen jó fogadtatás inkább a kíváncsiság mint a jó szándékból eredne. Ha ezen találkozásnak Franciaországban kellene történnie, csak attól tartanak, hogy francia hatóságok tehetetlenek lennének a császárt inzultálás vagy esetleges gyilkossági kísérlet ellen megvéni. Egy diplomata, kívül e tárgyról beszéltem, következőképen nyilatkozott: „En nem kételem, hogy a császár, ki nagylelkű érzelmekkel bír ne sajnálná, hogy Franciaország nincs európai körutazásának programjában és hogyha ez lehetséges volna szivesen térne vissza Berlinbe, Párison át.“

Strossmayer és az orosz sajtó. Az orosz lapok természetesen más szempontból itélik meg a Strossmayer megdorgatását a kievii táviratért, mint a magyar és az alkotmány hű osztrák lapok. Az orosz lapok azt írják, hogy a pétervári politikai körökben már kétkedni kezdenek az Ausztria-Magyarország és Oroszország közti barátságos viszonyban. Az osztrák és a magyar lapok hangja oly ellenséges, hogy orosz részről egyre bajosabb lesz az eddigi tartózkodó magatartást továbbra is megtartani. A „Nowoje Wremja“ az osztrák magyar politika rosz kimenetelétől óv. A „Nowosti“ azt hiszi, hogy a bécsi lapok ok nélkül ujjongnak a megrováson, a melyben az uralkodó a püspököt részesítette; kétségtelen, hogy Ausztriában a szlávoknak a németekhez való viszonya, a szláv mozgalmat csak erőteljesebb és intenzívebbé teszi.

Kálnoky gr. fridrichsruhei útja. Kálnoky gróf külügyminiszter utazását Friedrichsruheba Bismarck hercegrehez több oldalról kösége vonták. A mint a félhivatalos Pol. Corr. szombatra jelenti, Kálnoky gróf külügyminiszter már a napokban indul Bécsből fridrichsruhei útjára és a német birodalmi kancellárnál néhány napot fog tölteni. Külügyminiszterünk Bismarckkal már több év óta ismételve találkozik. A német birodalommal fennálló szoros szövetségi viszony mellett szükségét érezheti Kálnoky minden évben szóbeli eszmecsereket folytatni a nagy német diplomatával. Látogatásának jelentőségét emeli ez alkalommal az, hogy megelőzi a német császár és az osztrák-magyar uralkodó találkozását, a mint megelőzte Crispie a római

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A gyémánt.

Ausztráliai regény.

Írta: *Elie Berthet.*

(Folytatás.)

— Ez az tehát, a mit ezen szörnyeteg el akart titkolni! — kiálta föl Brissot. — Klárát s barátját az égő erdőben hagyták. — Borzasztó, — viszonzá Richard. — De az erdő még nem éghet soká. Talán lehetséges még a szegény gyermekeket megmenteni.

— Fel, fel! — rivalga Brissot.
— Fel, fel! — viszhangzá Martigny.
— De hol vannak vezetőink?

Téte-de-erin s Nez-Percé, kik a veszedelmet azonnal felismerék, türelmet vesztve már rég elfutottak. Martigny utánuk kiáltott, de hasztalan, aztán „Klára, Rachel!“ neveket hangoztatá az erdőbe; most jöttek csak elé újra a fiu s az atyja, mindenfelé kémlelő pillantásokat vetve.

— Mi szükségünk ez emberekre? — szólt Denison szokott higgadt érélyével. — Ime itt vannak a lányomok, melyek kétségkívil elvisznek azon helyre, hol a két nőt hagyták?

— Igen kövessük e nyomokat.
Miközben eltávoztak, Fernandez utánuk kiáltott:

— S engem élve akartok itt elégni hagyni? Helyemből sem mozdulhatok, s a... — Nyomorult! — kiálta feléje Brissot — csak azt aratod, a mit vetettél. Ha a tűzben égsz el, melyet magad gyújtottál meg csak isten büntetése az.

S azzal sietett társai után, kik a villogó lángok elé futottak.

Téte-de-erin és fia haboztak egy ideig aztán a többiek után indultak.

Huszdik fejezet.

Erdőégés.

Tüztenger volt, mely felé futottak. Égett az egész vágás, a szokatlan sustorgás közé itt ott nagy ropogás vegyült, midőn egyegy ledől fa millió szikrát hányt föl az ég felé. Husz lépésnyire a fák levelei már mind össze voltak zsugorodva s a dögletesek vált rekkentő légben meg nem maradhatott semmiféle élő lény.

Fernandeznek és Guzmannak szerencsére elég barátságuk volt midőn ideértek foglyaikkal, mint e süri vad esalit közé mint azt a sűrűség mellett elfutó nyomból gyantani lehetett; a remény azonban, mely e körülmény láttára a keresőkben föléledt, rövid ideig tartott, mert a részint égő, részint már hamuvá lett harasztok miatt nem lehetett a csapást tovább nyomozni.

Hm, szólt Martigny, legfőlebb tizenkét lépést kell tennünk, hogy túl legyünk e sustorgó tűzön. Képezzünk indián sort, én elől megyek.

Mindnyájan készen nyilatkozott, kivéve Téte-de-erin és Nez-Percé-t, kik könnyű öltönyük és meztelen lábokkal a tűz elül nem tudták volna magukat védeni. De midőn a vicome és szavakat kiálta feléjük „Klára; Rachel!“ ők sem vonakodtak tovább.

Az európaiak a fölőlegessé vált fegyvereket és löportartókat, melyek könnyen veszélyt hozhattak volna, lerakták; ruháikat szorosan begombolták s szemökbe huza kaplapjaikat követték a vicome-ot, ki a legszűkebb ösvényt kikeresve elszántan ment elől. A tizenkét lépés, úgy látszott a füst és tűzben nem akart véget érni, de mivel nem izzó hanem a levelek és galyakon elfutó tűz volt inkább az egész, minden nagyobb sérelem nélkül jutottak a tulsó oldalra.

Most már hátuk megett volt a tűz, jobbra a beláthatatlan sűrűség terült el, melyben a lángok irtózatossá módontultak s folytá füsttel

töltötték be a tájat; balról és elől még sűrűbb erdőség volt, hol azonban a nagymennyiségű zöld növények miatt, a tűz nem terjeszkedhetett annyira, noha már kezdtek száradni a fák s az itt ott kiemelkedő füstoszlopok azt mutatták, hogy a rengeteg erdőség ezen eddig megkímélt része is nemsokára az enyészett színhelyévé változik.

E bátor, rettenhetetlen férfiak különben, kik elszánták magokat a veszelylyel megpróbálkozni, két kedvező körülményben részesültek; szélsőend volt s az évszak sem haladt még annyira előre, hogy a növények elvesztették volna minden nedvességüket, mint az őszkor történni szokott, melynek Ausztria erdősegeiben irtóztató erdőégések a következményei. Kétségtelenül e két kedvező körülménynek tulajdoníthatni, hogy a tűz nem harapodott el oly gyorsan, mint az egy pár hónappal később történt volna.

A nyomokat csakhamar föllették ismét a homokban. A patkók mélyebb benyomulásai azt sejtették, hogy itt megállapodtak s a férfilányomok mellett könnyű növények helyeit lehetett észrevenni. E felett az ausztráliai tisztában volt.

— Merre mehetek? kérdé Martigny elefelejtve; hogy nem értik szavait a vezető.
A kérdés fölőleges volt. mert Téte-de-erin fiával hajhászva a különböző nyomokat, már utnak indult, egy cserjés, harasztos hely felé, mely épen füstölőgni kezdett.

— Ott vannak; nem lehetnek másutt! kiáltott Martigny, jön, siessen, Brissot, mi mindketten fel vagyunk készülve a tűz ellen s nem kell félnünk, hogy ma valamely löporos hordó sorsára jutunk. Legyen bár száz lépésnyire.

Denison nagyot kiáltott, mely háromszor is visszahangzott, de válasza hasztalan várt; társai ismételték a kiáltást, szintén eredménytelenül. Csak a bokrok és cserjék sustorgását lehetett hallani, amint a tűz tovább tovább harapódzott.

— Nagy isten! kiálta Brissot, — azon haramiák teljesítették volna fenyegetéseiket?

— Talán hallanak, de azt hiszik ellenség vagyunk s nem mernek felelni? viszonzá Martigny. Menjünk tovább előre.

S bátran lépett a bokrok közé! A többiek követték, a két vadembert sem véve ki, bármennyire feltették is meztelen lábukat a tüztől.

A szökevényeknek oly kevés idejük volt, hogy nem lehetett nyomaikat rejtegetni, a fű helyenkint, hol megállapodtak, egészen le volt gázolva; az ily helyeken a szerencsétlenek megkísértették ellenszegülni vagy könyörögni bakójuknak.

Egy csipkebokron leszakított selyem darab lógott; itt szalagot találtak, melyet Rachel tulajdonul ismertek, ott fekete toll hevert Klára kalapjáról.

Végre kiértek a cserjés hely közepére, hol néhány fa magasban emelkedett ki a harasztok közül. Szerencsétlenségére a föld itt száraz mohval volt lepetve s nem lehetett a nyomokat felismerni. Kénytelenek voltak megállapodni, miatt az ausztráliaiak éles látsukkal iparkodtak az elvesztett nyomokat újra feltalálni.

— Nem hiszem, hogy gyilkosság történt, szólt Martigny; különben mért mentek volna ennyire? A holttestet bizonyosan már rég megtaláltuk volna. Meg vagyunk róla győződve, hogy valahol itt közelében vannak elrejtve.

— Kísértjük meg újra kiáltani, — tevé bozzá Denison.
Már ekkor emberi hangok feleltek a kiáltásra, hanem oly távolsgától, oly bágyadt és sajátságos hangon, hogy azt inkább a sivitó szél végső nyögésének lehetett volna mondani.

Martigny és társai újra cledtek a reménytel.

— Itt vannak, kiálta a vicome. Mindenki más irányban menjen keresni a szerencsés,

sághós gr. Bercsenyi Miklós, gr. Eszterházy Antal, Ribrik Miklós és a többi magyar bűdoső főurak síremlékeihez, melyek a rodostói görög templomban, még fennállnak. Rodostó mint város és dus termékenységi vidék is érdekes. Itt írta Rákóczi főkamarása Mikes Kelemen, halhatatlan irodalmi becsű „Törökországi Levelei”-t s Rodostóban van eltemetve. Azoknak, kik tavaly tették meg a keleti körutazást, csupán Rákóczi sírját volt alkalmuk megkoszorúzni az idei keleti utazás résztvevői azonban a kirándulás Rodostóba annyi gazdag történelmi emlékek kecségetti, hogy bizonytalannal az utazásban résztvevők egyike sem fogja elmulasztani e külön kirándulást megtenni. Egyidejűleg megemlítjük, hogy több felől intézett óhaj folytán a Konstantinápolyig menő különvonattal az étkezőkocsin kívül melyben az ellátás teljesen ingyenes, illetve a résztvevői árba bele van tudva, — külön hálókocsi is rendelkezésre fog bocsáttatni az utasoknak. Megemlítendő továbbá, hogy a rodostói kirándulást minden kiegészítve, a konstantinápolyi látnivalók programját azzal lesz szükséges kibővíteni, hogy az utazók megtekintik a fegyvermuzeumot a hét tornyot, melyben annyi magyar hős sanyargott nehéz török fogságban s az athenaidát, azt a helyet, mely körül a janicsárok tanyáztak s melyen tartották híres vérengző összejöveteleiket. — Mindenemű felvilágosítást a városi menettéri iroda ad.

— Egy 2 gymnáziumot végzett tanuló felvétetik a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában.

— **Érdekes leleplezés.** Giurati olasz ügyvéd a napokban közzé tette emlékiratát, melyekben elmondja, hogy mikor a hatvanas években a velencei tartomány s főleg a híres várnegyszög az osztrákok kezében volt, gyakran felmerült az a terv, hogy Olaszország az egész tartományt, vagy legalább annak egy részét pénzen váltsa meg, vagy árulással kerítse hatalmába. Ebből tudvalevőleg nem lett semmi, Giurati emlékirataiban azt írja, hogy az olaszok tizenegy millió lírát akartak az áruló jutalmazására fordítani. 1861-ben Merighi Viktor olasz ezredes folytatta az ide vonatkozó titkos tárgyalásokat, de hogy kivel, azt Giurati nem tudja. Ő csak egyetlen egy okmányt látott, mely azonban Viktor Emánuel király, továbbá Cavour, Minghetti és Bastoggi miniszterek névaláírását viselte. Az okmány három pontból állt. Az első azt mondta, hogy az alóírottak helyeslik a Verona megszerzése tárgyában folyó alkudozásokat s a költségekre 1.600.000 lírát utalványoznak. A második pont szerint a vár olasz kézre juttatása előtt egy hónappal a 14 millió a londoni bankban letétezik. A harmadik pont szerint Olaszország határozza meg az árulást végrehajtásának idejét. Giurati még csak azt mondja, hogy a tárgyalások egész Cavour haláláig folytak, de akkor megszakítottak, mert Ricasoli megbotránkozva utasította vissza az eszmet s azt mondta, hogy husz ezer olasz katona holttestével kell Veronát visszazerezni. Merighi őrnagy fáradozásaiért kárpótlást kért az olasz kormánytól s minthogy nem kapott, Giurati ügyvédi segélyét vette igénybe s ekkor — 1864-ben mutatta be neki a fentemlített okmányt. Giurati ki is eszkelte neki százezer líra kárpótlást. A leleplezés az olasz sajtóban nagy figyelmet, kelt de eddig még nem ezafoltak meg.

— **A háromszínű macska.** Titokzatos arczal lépett meg kora délelőtt a főkapitány hivatalába Sary Máttyás jómódu gazdaember.

— Megvan — mondá.
— Mi van meg?
Sary Máttyás odahajolt a főkapitány föléhez.

— Hát a macska. Meg van. Az a bizonyos macska. Kandur.

— Nagyon örülök neki. De hát mi közöm neked ehhez?
Sary folytatta:

— Hiszen ez az a „bizonyos macska.” A kit keresnek világszerte. Soha ilyen híreséget a háromszínű kammacskára. Fehér, fekete meg fákó. Kammacska. Ritkaság. Otthon van.

— Aztán én mit csináljak vele!

— Ejnye — mondá Sary Máttyás uram és megrázta a fejét. — Hiszen ez az a híres macska, a nevezetesség. A kit keresnek. Londonban az angolok nagy pénzt adnának érte. Igen. Mert ilyen még nem volt és a királyné lányának éppen ilyen kellene. Nem volt még ilyen, mióta a világ föntáll, uram. Kammacskában három színt! ki hallott már ilyent?

Kicsit megpihent Sary Máttyás s aztán újra kezdte a két kezét tiltakozólag terjesztve maga elé:

— De nekem nem kell. Nem kell az angol pénze. Odaadom a városnak.

— Kinek? — riad föl a főkapitány. — (Hát hiszen csak még az kellene.)

Sary odatámaszkodott az asztal szélére s komolyan felelt:

— Szabad királyi Debreczen városomnak. Legyen az övé. Legyen neki belőle dícsősége. Én nekem nem kell. Tegyük be a muzeumba.

— Elevenen?
— No igen. Nem tarthatok én az Ebesen ekkora kinsnet.

Egy kis szünet után tette hozzá:

— Elloplák. Kammacskába ha három színű a macska.

— Hát hiszen éppen az a baj, Máttyás gazda — mondja a főkapitány — hogy nem egészen háromszínű az a macska.

Megütödvé nézett rá a gazda.

— Már hogyné. Három szín az: fehér, fekete, fákó. Egy, kettő, három.

— Csakugyan a fákó nem szín. Az olyan közepes. A hol összeegyedik a fekete a fehérrel, ott fákót mutat. Nem külön szín az, hanem csak keverék. Nem ér az így semmit.

Máttyás megrezzent s busan eresztette le a kezét. Mintha a lelkéből faesarták volna ki ezt a belerögzött gondolatot, a titokzatos három színű kandur létezését, Ezzer ráncszaladt föl a homlokára. Hümmgett.

Idegesen gombolta össze a kabátját, megfordult s csüggedtek léptekkel haladt az ajtó felé.

Mikor a kilencesre tette a kezét, viszsaszólt:

— Nono — mondá. — Nem kell megijedni. Majd előbb kitapasztalom a dolgot.

— **Ingtatlanok forgalma,** a debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályának folyó évi szept. hó 1—15-ig: Cseresznyés Ferenc és neje Nagy Julianna veszik özv. Szakál Gáborné Kovács Sára és társai csapókereti szőlőjét 200 frtért. — Nemes Mihály és neje Kállai Julianna veszik Bakó Imre és neje Gönczy Mária tégláskerti szőlőjét 229 frtért.

— Kerekes Géza és neje Papp Anna veszik Kapros József és neje Koszorus Erzsébet ujosztásu szántóföldét 784 forint 40 krajczárért. — Mikó József és neje Kis Eszter veszik Tisza János ondódi szántóföldét 400 frtért. — Harangi István és neje Boldog Sára veszik Boldog Péter és neje Illyés Julianna homokkerti szőlőjét 210 frtért.

— Mike Zsófia Nagy Lajosné veszi férje Nagy Lajos háza fele részét átruházás címén 850 frt értékben. — Ungvári György és neje Kapitány Sára veszik özv. Balogh Istvánné Csapó Erzsébet ujosztásu szántóföldét 400 frtért. — Oláh Gyula és neje Kovács Julianna veszik özv. Laky Imréné Arany Krisztina és társai bogdalfalvi szőlőjét 1200 frtért. — Némethi János és neje Saskó Erzsébet veszik ifj. Nagy Sándor ujosztásu szántóföldét 1400 forintért. — Kis András és neje Csapó Mária csapókereti szőlője egy részét 300 frtért. — Kis Gáborné Bónis Sára veszi férje Kis Gábor háza, ondódi és ujosztásu szántóföldje fele részét ajándékozás címén 2000 frt értékben. — Molnár Antal és neje Mészáros Sára veszik Szalai János és neje Balogh Rozália eszékerti szőlőjét 200 frtért. — Kozma Mihály és neje Böszörményi Julianna veszik Munkácsi Mihály és neje Miskolci Sára homokkerti szőlője egy részét 150 frtért. — Polgári József és neje Rác Julianna veszik özv. Molnár Mihályné és társa házat 170 frtért. — Teremi Gábor veszi özv. Kovács Sandorné Gönczy Julianna háza ondódi és ujosztásu szántóföldje 1/4-részt 500 frtért. — Nagy Sándor és neje Barcza Erzsébet veszik Keresztesi Mihály ujosztásu szántóföldét 140 frtért. — Rozia Mihály és neje Radácsi Julianna veszik Papp Ferenc ondódi szántóföldét 2000 frtért.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Első nap. —

Debreczen 188. szept. 17.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése ma vette kezdetét a főiskola nagygyűléstermében. Fő Révész Bálint püspök és mélt. Váilly János főgondnok kettős elnöklése alatt. — A gyűlés igen látogatott. Jelen vannak:

Az esperesi kar Kiss Áron kivételével, teljes számmal. Gr. Dégenfeld József, Ritók Zsigmond, Fráter Imre, Ujjalussy Sándor, Horthy István, Urai Imre, Isaák Dezső, Bernáth István, Várady Gábor egyh. m. gondnokok. Balogh Ferenc, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Illyés Bálint, Némethy Lajos, Szeremley Sámuel egyházi-, Armós Bálint, Beke Mihály, György Endre, Simonffy Imre, Thaly Kálmán világi egyh. ker. tanácsbírók.

A lőszabolcsi-hajdúvidéki egyház megyéből: Soltész László, Pákozdi Lajos lelkészek, Lengyel Imre, Rásó Gyula világi tanácsbírók. Békésbányai egyh. m.: Tatár János, Miklovicz Bálint lelkészek, dr. Hajnal István világi tanácsbíró.

Beregi egyh. m.: Ferge József lelkész, Dr. Kovács István v. tanácsbíró. Bihar egyh. m.: Benedek László lelkész, Kiss Elek v. t. b. Debreczeni egyh. m.

Nagy Lajos, Biró Antal lelkészek, Fráter Gyula, Dr. Szikszay Szabó József világi részről. Ermelléki egyh. m.: Kassai Ignác lelkész, Zsigó Endre világi tanácsbíró.

Felsőszabolcsi egyház m.: Vitéz Mihály lelkész, Genesy Albert világi t. b. Mármaros-ugocsa egyh. m. Biró Lajos lelkész, Szentpáli Jenő v. t. b. Nagy bányai egyh. m. Soltész János lelkész, Böszörményi Sándor v. t. b. Nagykárolyi egyh. m. Ujlaki Gábor lelkész. Nagy szabolcsei egyh. m. Balogh Ambrus lelkész és Dr. Tisza István. Szatmári egyh. m. Szarka Boldizsár lelkész és Csepely Miklós v. t. b. Heves-kunsági egyház megyéből: Madarász Imre, Végh Sándor lelkészek, Széki Péter és Rásó Antal világi részről.

A debreczeni főiskola részéről: Liska Nándor akadémiai, Joo István tanítóképződei, Tüdös János főgymnasium igazgatók; a m. szigeti liceumot Szilágyi István, a h. mezővásárhelyi főgymnasiumot Futó Mihály, a nem teljes gymnasiumokat Bodolay László képviseli. Ezenkívül képviselőket küldöttek még a debreczeni és h. mező vásárhelyi ekklesiák.

Jegyzők; Tóth Sámuel egyházi fő-, Elek Lajos aljegyző; Dr. Kovács Sándor világi aljegyző.

Gr. Ráday Gedeon, Pilissy László egyh. m. gondnokok. Kiss Áron szatmári esperesi, Farkas Antal főjegyző és Kovács Ferenc egyh. ker. tanácsbíró levelben mentették ki tavoramaradásukat.

A közgyűlés Révész Bálint püspök imájával kezdődött, mely után ugyancsak a főpüspök ur előnik megnyitó beszédet mondott, melyben hivatkozott arra, hogy testi ereje fokozatosan gyöngül, lelki erejét azonban még most is ifjunak érzi, a mely kijelentést éljenzéssel fogadott a közgyűlés. — Örömmel üdvözölte ennek tagjait, s támogatásukat kérte a tanácskozás folyamán, támogatását elnöktársának Váilly János fő gondnoknak is. Fajdalommal emlékezett meg Trefort Agoston valás és közoktatásügyi miniszter, Katona Endre h. nánási lelkész és Vass Pál főiskolai kérésnek elhunytáról. Trefort Agostonra nézve, ki a protestans autonómia miatt ugyan közvetlenül nem folyt be az egyházkerület ügyeire nézve, de a magyar kultúra emelése körül érdeméért tekintve, méltó rá, indítványozta elnök püspök ur, hogy az elhunyt miniszter emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék s az egyházkerület részvételt nyerjen az igazságot szolgáló és a közoktatásügyi minisztériumhoz. Néhai Katona Endréről különben kimelte, hogy a debreczeni főiskola tápintezetének 2000 frtot hagyományozott. Vass Pálról pedig, hogy a fűvészkert összes ültetvényeit, a virágház növényeit ámbár saját költségén, szerezte be a megboldogult kertész, halála előtt mégis úgy intézkedett, hogy azok a berendezések egészben az egyházkerületre szálljanak.

Bejelenté továbbá, hogy Pilissy László a f. szabolcsi egyházmege gondnoka betegsége miatt lemondott ezen tiszteréről minél fogva nevezett egyházmege felhívatik új választásra.

Az egyházkerületi-elnöknek Trefort Ágost emléke megörökítésére vonatkozó indítványát a legnagyobb szakszeggel elfogadta.

A főiskolai gazdasági tanács jegyzőkönyvének, a segélygyűlési díjazásnak számadásának felülvizsgálására, pénzlevek, eszemeszer szerződése, előleges átvezetése bizottságok alakítottak.

Tóth Sámuel főjegyző felolvassa az esperesi karnak a lelkész képességi vizsgáknál szóló jelentését. Az első lelkész képességi vizsgára 13, a másodikra 17 ifjú jelentkezett. A jelentés megrovó ag említi fel az első vizsgára jelentkezett ifjúknak bizonyítványaik beszerzése és előmutatása körül tapasztalt hanyagságot. Az első vizsgára jelentkezett ifjak közül kitűnően vizsgáztak: Holkó József, Dulházy István, Mindszenty Imre, Szabó István.

Ketten javító vizsgára lettek utasítva — A második képességi vizsgán kitűnő bizonyítványt érdemelték: Buday János, Csák Aladár, Fogarassy Bálint, Kövendi Dénes, Patay Lajos és Török Zoltán.

A vizsgát tett tiszteletesatyafiakat igen szép buzditó beszéddel bocsátotta el, főpüspök ur.

Az aug. végén tartott tanítóképeségi vizsgákról szóló jelentés azon örvendetes mozzanatot tartalmazza, hogy egy a theológus ifjak, mint a tanítók meglepő haladást tanúsítottak ezen vizsgákon, az előkészületekben. Főpüspök ur is külön megemlékezett ezen javulásról s indítványozta, hogy buzditással a jövőre, az jegyzőkönyvben is kifejeztessék.

Révész Bálint szerint az ügy küldöttségnek volna kiadandó. Gr. Dégenfeld József az ügy genezisére nézve fölemlíti, hogy az kezdetben egy vegyes bizottságnak volt kiosztva, melynek ő is tagja volt; de azt már nem tudja, miképen került az ki az ő kezükből; annyi bizonyos, hogy a tárgyalás alatti javaslat megállapítására ő nem kapott meghívót. Dr. Hajnal István ezen titokzatoságot is eloszlatja azon kijelentéssel, hogy az ügyet egy háromtagu albizottság tárgyalta s ennek ő is tagja volt, de a többséggel ellenkező álláspontot foglalt el. Azt ő is meglepetéssel látja, hogy ezen javaslat a nagy bizottság kikerülésével jutott a ház asztalára. Thaly Kálmán úgy véte, hogy a dogot legelőül kell kezdeni, kiadni az ügyet egy bizottságnak. — Csakugyan már előzőleg kiküldött néhány esperesből és világi urból álló bizottságnak adatott az vizsgáló és bizottság kibővítették Csiky Lajossal és Dr. Tisza Istvánnal.

Tárgyalásra került a lelkészi szolgálatok díjazásának egyöntetű megállapítása, mely ügy a n. bányai egyházmege kezeltéje folytán, az esperesi kar javaslata szerint került szönyegre. E tárgyhöz is számosan szólottak: Kovács István, Isaák Dezső, Ujjalussy Sándor, Dr. Tisza István, Kiss Albert, Némethy Lajos.

E vita folyamában a közgyűlés azon meggyőződésre jutott, hogy a díjazás megszabására nézve hasznos és szükséges lesz előbb megkérdezni az egyházmegeket, a miért is ezen ügy György Endre indítványára kiadatott az egyházmegeknak.

A lelkész minősítési szabályok reformja tárgyában az esperesi kar javaslatot terjesztett az egyházkerületi közgyűlés elé, melynek eltéréseit az eddigi szabályzattól egyik aláíró Széll Kálmán esperes mutatta ki. E javaslaton kívül Csiky Lajos hittanár is terjesztett be idevonatkozólag külön véle-

ményt, mely szintén felolvasatott s indokoló beszédben kérte annak elfogadását, mint olyanét, mely megkönyviti a lelkészminősítési eljárást. Dr. Tisza István kifogásolta a különvéleményt, mely a minősítés alappól szolgáló értékszámokat mechanice összeadja, míg az esperesi kar javaslata a figyelembe veendő momentumokat egymással összefűgésben veszi számításba. Tárgyalás alappól az esperesi javaslatot kéri elfogadtatni; kívánja egyszersmind, hogy a minősítési szabályzatban az általános osztályzat szabatosan megállapíttassék. E végből a javaslat még egyszer vi-szaadandó vona az esperesi karnak. Váradi Gábor az esperesi javaslatot több tekintetben hiányosnak látja, így pl. a tanítói oklevélre nem reflectál. Ezen hiányok pótolhatók a különvéleményből, a mi nélkül az esperesi javaslatot nem is fogadja el tárgyalás alappól. Tóth Sámuel felvilágosítást adja, hogy az általános osztályzat megállapításáról már a múlt évben határozott a kerületi közgyűlés. — A különvéleményt Kiss Albert sem tartja mellőzhetőnek; s azt indítványozza, hogy mindkét javaslat adszék ki az esperesi karnak, mely munkálattal ha lehetséges, még je en közgyűlésre adja be.

A mai ülés utolsó óráit zajos és szenvedélyes vita töltötte be: a konventi tagok választásának a kérdése; tárgysorozat szerint most kellett volna megválasztani a választásnak. De Peterdy Károly esperes a maga és elvtársai nevében indítványt adott be, hogy a konventi tagok választása a presbyteriumokra ruháztassék s ez indítvány tárgyalása tüzzessék ki a tavaszi közgyűlésre s azutánra rendeltessék el a választás. Ezzel ismét felszínre jutott az a nagy elvi kérdés, mely felett annyi heves küzdelem folyt már a tiszántúli egyházkerület tanácsstermében s azonkívül is és amelyet előtéríteni a konvent sem érezte magát hivatottnak, mert az csak zsinatnak lehet joga. Az ellenkező nézetieknek: gróf Dégenfeld Józsefnek és társainak nem volt kifogása az ellen, hogy a konventi tagok választásának módozata a jövő közgyűlésen tárgyalassék; hanem a választást, a mandátum az év végével lejárván, ezáltal megejtendőnek tartja. Hosszu vita után a közgyűlés névszerint a szavazással, 39 szóval 28 ellen kimondotta a választásnak azonnal foganatoatását. A választás azonban csak holnap lesz. E tárgyra még visszatérünk.

Közönség köréből.

Andiaturot altera pars.

A „Debreczeni Ellenőr” szept. 15-iki, szombati számában „pár szó” jelent meg a könyvtárnok választásra vonatkozólag. Mily rosztelküliségről tanuszkodnak a sorok!

Ha igaz volna is, a mit az a több akadémiái hallgató állít, kérdjük, méltó-e az egy jó érzésű emberhez, hogy a nemes tanuló ifjúságot, saját testvéreit palam et publice így meggyalázzni akarja?

De valótlannak állít a nyilatkozat, hiszen azon ifjúságról, melyet rajzol, kétségbeesve lehetne kérdeznünk a költővel: „lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?”

Vegyük fel egyenként az ezek állításait, mert e vádakot, saját becsületünk érdekében meg kell ezafolnunk és eltapodnunk, mint a mérges növényt. Megtámadják a 7 ik és 8 ik osztály ifjúságát, azzal, hogy „egy érdemtelen embert” környezetünkkel és „visszaélést követ el”. Az igaz hogy a feledhetlen emlékü Révész Imre s főiskolánk büszkesége Fiók Károly nyomába lépett már méltatlan utód, s — meg kell vallanunk — a mostanijelöltek sem méltók ama nagy elődökhöz; ezért azonban nem mi vagyunk hibásak: meddő a kor. De hogy jelöltünk érdemesé az ifjúság szeretetére, bizalmára, annak eldöntését egy mindezekre méltatlan embertől nem várjuk. Annyit megjegyzünk, hogy a jellem épen úgy megnyerhetősí sziveket, mint egy tentába mártott ladtoll. Aztán meg — mi úgy gondoljuk — könyvtárnoknak jobb egy rendes, udvarias ember, a ki nem költő, mint egy rendetlen és udvaratlan ember aki költő. (1?)

Hogy a tanárnak, bizonyos áskálódásokon elindulva, megfosztaná valaha az ifjúságot szép jogától, azt bizván a tanárkarnak nem is tudjuk elképzelni. A mi azt a dorbézolást illeti, hát abból egy szó sem áll, mert — ha történt is valaha dorbézolás könyvtárnokválasztás alkalmával — az a czikkező aranykorában eshetett meg; de pártunk, — tanu rá a közönség, mely jelen volt, — a legszebb módon s kellő mérséklettel töltötte amaz élvezetes estéket, melyek czikkező irigységét annyira felkeltették.

Végül felszólítjuk a nemes tanuló ifjúságot, hogy haladjon tovább is az egyenes uton; törekedjék a szépre, jóra, nemesre és igazra; magaviseletével ezafolja meg a rászórt vádakot!

Az ifjúság nevében több akadémiái polgár.

Felelős szerkesztő és kiadó lapfoglaladonos: Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Kerecz Vilmos.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, miszerint

asztalos műhelyemet

Hatvan-utoza 1504. sz. a. tettem át,
ajánlom

butor és épület munkáimat.

Javítás és tisztítási munkákat elvállalok, megrendeléseket pontosan és a legjutányosabb árban számítva készítek.

A t. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

Nikházy László

asztalos mester, Hatvan-uteza 1504.

Hajdúvármegye alispánjától.

ad. 7200. szám.
1888.

Hirdetmény.

A Nagyméltóságú m. kir. Belügy-miniszterium az 1888. évi Szeptember hó 11-én kelt 60090/III. sz. rendeletével jóváhagyott 155/3984 k. gy. határozat folytán Hajdúvármegye székházának kibővítési munkálatai foganatosításának biztosítása czéljából az 1888. Szeptember hó 22-ik napjának d. e. 9 órájára Hajdúvármegye aispánja hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenyt tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak,

hogy a fentebbi 5828 frt 71 kr-ra e ö. irányzott munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett alispánhoz annyival inkább igyekezzenek beadni mivel a későbbben érkezettek figyelembe, nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a hajdúvármegyei m. kir. állam-építészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

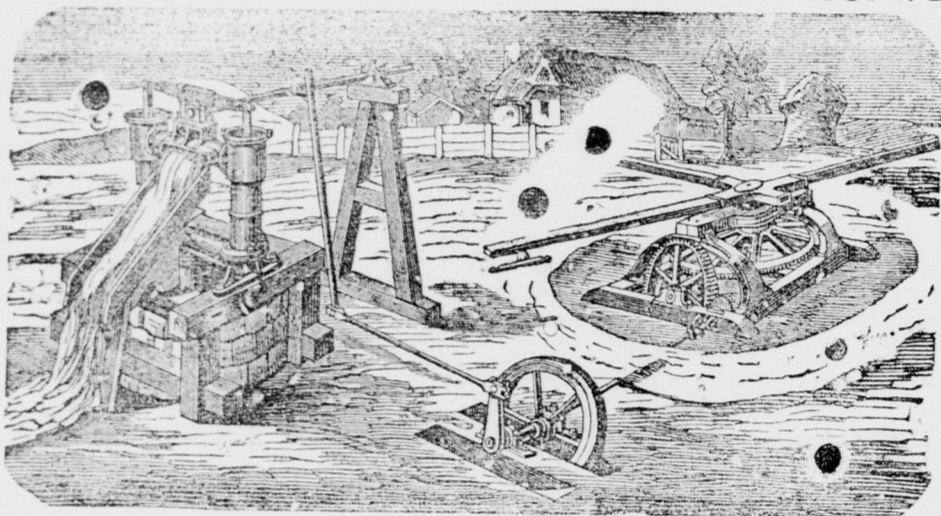
Kelt Debreczenben, 1888. évi szept. hó 13-ánl.

Rásó Gyula
alispán.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és erezőntödeje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánljuk

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürítések

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánljuk mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.